

Ключови думи:

Съд на ЕС, съдебна практика, европейска гражданска инициатива

Keywords:

Court of Justice of the European Union, Case-law, European Citizen's Initiative

Katerina Yocheva

Case-law of the Court of Justice of the European Union with regard to the European Citizen's Initiative

Under consideration in the present article is the case-law of the Court of Justice of the European Union (General court and Court of Justice) in the period 2012–2022 with regard to the European Citizen's Initiative (ECI). On the first hand under consideration is the relevant case-law of the General court regarding cases about ECI, and on the second hand there is consideration of the respective Court of Justice's case-law with regard to judgments of the General court that have been appealed before that higher jurisdiction.

Assoc. Prof. Katerina Yocheva, Ph.D.

Member of the Law Department of New Bulgarian University, e-mail: kyocheva@nbu.bg

Associate Professor and Lecturer of Public International Law and EU Law.

Areas of specialization: Public international law, EU law, International trade law, Comparative law, International relations, legal linguistics.

Author of monographs and articles in professional periodicals in Bulgaria and abroad.

<https://doi.org/10.33919/yldnbu.21.10.6>

Катерина Йочева

Практика на Съда на ЕС във връзка с европейската гражданска инициатива

В статията се разглежда практиката на Съда на ЕС (Общ съд и Съд) в периода 2012–2022 г. във връзка с европейски граждански инициативи (ЕГИ). Последователно се разглежда релевантната практика на Общия съд по дела във връзка с ЕГИ, както и на следващо място – практиката на Съда във връзка с обжалвани пред тази юрисдикция решения на Общия съд.

Въведение

Европейската гражданска инициатива (ЕГИ)¹ е едно от основните нововъведения на Договора от Лисабон² и има за цел да привлече гражданите на Европейския съюз (ЕС) към по-активно участие в определянето на дневния ред от въпроси, които се разглеждат на равнище ЕС.

Европейската гражданска инициатива е инструмент, свързан с демократичните принципи и гражданството на ЕС, позволяващ на гражданите на ЕС при определени условия да приканят Европейската комисия да представи предложение за юридически акт на Съюза за целите на прилагането на Договорите. Тя е средство за определяне на дневния ред и за участие в демократичния живот на Съюза. Правилата, чрез които се урежда европейската гражданска инициатива, се основават освен на разпоредбите на Договора от Лисабон и на тези, установени първоначално в Регламента

¹ Подробно за ЕГИ вж. Йочева, К. Европейската гражданска инициатива, В: Годишник 2016 на департамент Право, София: НБУ, 2017, 222–233 и Йочева, К. Правна уредба на европейската гражданска инициатива, Годишник 2019 на департамент Право, София: НБУ, 2020, 244–251.

² Член 11, параграф 4 от Договора за Европейския съюз и член 24 от Договора за функционирането на Европейския съюз, който се отнася до гражданството на Съюза.

относно гражданската инициатива, който се прилага от 1 април 2012 г.³, а впоследствие – в Регламента относно ЕГИ, в сила от 1 януари 2020 г.⁴.

В настоящата статия се разглежда практиката на Съда на ЕС във връзка с ЕГИ в периода от влизането в сила на правната уредба относно ЕГИ (април 2012 г.) до септември 2022 г.

1. Преглед на практиката на Съда на ЕС във връзка с европейската гражданска инициатива

През изминалите повече от десет години от началото на „живота“ на ЕГИ на равнище ЕС Съдът на ЕС е имал многократно повода да разгледа жалби във връзка с ЕГИ.

Още в самото начало следва да се посочи, че Съдът на ЕС, чието седалище е в Люксембург, към септември 2022 г. се състои от две юрисдикции: Съд и Общ съд (създаден през 1988 г. като Първоинстанционен съд)⁵, като през годините и двете юрисдикции на ЕС са били сезирани по различни поводи по въпроси във връзка с ЕГИ⁶.

Процесът, свързан с европейската гражданска инициатива, включва редица стъпки. За да стартират дадена ЕГИ, организаторите трябва да създадат „граждански комитет“ съгласно Регламент (ЕС) № 211/2011 или „група на организаторите“ съгласно действащия за ЕГИ Регламент (ЕС) 2019/788. Преди те да започнат да събират изявления за подкрепа от поддръжниците, трябва предложената гражданска инициатива да се регистрира от Комисията, което е задължителен етап от жизнения цикъл на една ЕГИ⁷. След потвърждаване на регистрацията организаторите разполагат с една година, за да съберат подкрепата, необходима за достигане на определените прагове.

³ Регламент (ЕС) № 211/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 година относно гражданската инициатива, ОВ L 65, 11.3.2011 г., 1–22.

⁴ Регламент (ЕС) 2019/788 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 година относно европейската гражданска инициатива (Текст от значение за ЕИП), ОВ L 130, 17.5.2019 г., 55–81.

⁵ Вж. член 19 от ДЕС „Съдът на Европейския съюз се състои от Съд, Общ съд и специализирани съдилища. Той осигурява спазването на правото при тълкуването и прилагането на Договорите“, Консолидиран текст на Договора за Европейския съюз, ОВ С 202, 7.6.2016 г., с. 1.

⁶ Всички позовавания на практиката на Съда на ЕС по-нататък са въз основа на текстовете на актове на Съда на ЕС, публикувани в раздела InfoCuria, Съдебна практика, на официалната интернет страница на Съда на ЕС <https://curia.europa.eu/juris/recherche.jsf?language=bg>

⁷ Вж. член 4, озаглавен „Регистрация на предложена гражданска инициатива“ на Регламент (ЕС) № 211/2011 и респективно член 6 Регистрация на Регламент (ЕС) 2019/788.

От април 2012 г. насам Комисията е получила 116 искания за регистриране на предложения за ЕГИ, като 93 от тях са регистрирани. Към септември 2022 г. Комисията е направила 23 отказа за регистрацията, всички на общо основание: „Предложената гражданска инициатива попада явно извън обхвата на правомощията на Комисията да представи предложение за правен акт на Съюза за целите на прилагането на Договорите“⁸. Три от първоначално получените отказ на регистрацията на посоченото основание ЕГИ впоследствие са регистрирани от Комисията след обжалване пред Съда на ЕС, практиката във връзка с което се разглежда в последващото изложение.

1.1. Практика на Общия съд във връзка с европейската гражданска инициатива

Първо, трябва да се отбележи, че Общият съд е сезиран с жалба във връзка с ЕГИ още през първата година на действие на правната уредба относно ЕГИ – т. е. още през 2012 г. (Дело T-450/12). От онзи момент досега практиката на Общия съд постоянно се обогатява с нови дела във връзка с ЕГИ.

Практиката на Общия съд може да се обобщи в няколко насоки:

- Дела пред Общия съд с искане за отмяна на решение на Европейската комисия (Комисията), с което е отхвърлено искане за регистрацията на ЕГИ,
- Дела пред Общия съд с искане за отмяна на регистрацията на ЕГИ,
- Други дела във връзка с резултати от проведена ЕГИ.

Дела пред Общия съд с искане за отмяна на решение на Европейската комисия, с което е отхвърлено искане за регистрацията на ЕГИ

До 2015 г., когато е публикуван първият Доклад относно прилагането на Регламент (ЕС) № 211/2011 относно гражданската инициатива⁹, шест граждански комитета са взели решение да внесат иск пред Общия съд

⁸ Член 4, параграф 2, буква б) от Регламент (ЕС) № 211/2011 във връзка с член 4, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 211/2011, член 6, параграф 3, буква в) от Регламент (ЕС) 2019/788 във връзка с член 6, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2019/788.

⁹ Доклад на Комисията до Европейския парламент и Съвета, Доклад относно прилагането на Регламент (ЕС) № 211/2011 относно гражданската инициатива, Брюксел, 31.3.2015 г., COM(2015) 145 final.

срещу решенията на Комисията за отказ на регистрацията на предложението от тях инициатива¹⁰.

Първото от поредицата идентични дела е дело T-450/12. Жалбоподателят по него иска от Общия съд да отмени решението на Европейската комисия от 6 септември 2012 г., с което се отхвърля заявлението за регистрация на гражданска инициатива под надслов¹¹ „ЕДИН МИЛИОН ПОДПИСИ ЗА СОЛИДАРНА ЕВРОПА“¹².

По дело T-646/13 жалбоподателите искат от Общия съд да отмени Решение на Комисията C (2013)5969 окончателен от 13 септември 2013 г., нотифицирано на 16 септември 2013 г., с което Комисията отказва да регистрира предложение за гражданска инициатива („Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe“).

По дело T-529/13 жалбоподателите искат от Общия съд да отмени Решение на Европейската комисия от 25 юли 2013 г. (C (2013) 4975, окончателен), с което се отхвърля искането за регистриране на предложение за гражданска инициатива, наречена „политика на сближаване за равенство на регионите и за запазване на регионалните култури“.

По дело T-44/14 жалбоподателите искат от Общия съд да отмени решението на Европейската комисия от 5 ноември 2013 г., с което се отказва регистрацията на Citizens' Initiative (гражданска инициатива) „Right to Lifelong Care: Leading a life of dignity and independence is a fundamental right!“.

По дело T-361/14 жалбоподателите искат от Общия съд да отмени решението на Европейската комисия от 26 март 2014 г., с което е отказана регистрация на планираната гражданска инициатива под надслов „Ethics for Animals and Kids“.

По дело T-754/14 жалбоподателите искат от Общия съд да отмени решение на Комисията да не регистрира европейската гражданска инициатива „STOP TTIP“¹³ от 10 септември 2014 г. – C (2014)6501.

Неотдавна практиката по тази точка се обогати с още две дела, както следва:

¹⁰ Дела T-450/12, T-529/13, T-646/13, T-44/14, T-361/14 и T-754/14.

¹¹ В практиката на Съда на ЕС не съвсем коректно се използват и двете дублетни форми на думата – надслов и наслов, цитатите са запазени според източника. Вж. за дублетната форма <https://kaksepishe.com/naslov/>

¹² Навсякъде изписването на наименованието на ЕГИ е според източника.

¹³ Transatlantic Trade and Investment Partnership (Трансатлантическо партньорство за търговия и инвестиции).

По дело T-611/19 жалбоподателят моли Общия съд да отмени Решение 2019/1182 на Комисията от 3 юли 2019 г., с което се отказва регистрацията на гражданска инициатива „Derecho de la UE, derechos de las minorías y democratización de las instituciones españolas“ („Правото на ЕС, правата на малцинствата и демократизацията на испанските институции“).

По дело T-789/19 жалбоподателят моли Общия съд да отмени обжалваното решение (решение C(2019) 6390 окончателен на Комисията от 4 септември 2019 г., с което се отказва да бъде регистрирана предложената гражданска инициатива под надслов „Осигуряване на съответствие на общата търговска политика с Договорите на ЕС и с международното право“ (ОВ 2019, L 241, с. 12).

Трябва да се отбележи, че всички споменати по-горе дела са за отказ на регистрацията съгласно правилата на Регламент (ЕС) № 211/2011.

По четири от първите разгледани по-горе шест дела Общият съд отхвърля жалбите¹⁴, като потвърждава решенията за отказ, т. е. по същество оставя в сила решенията на Комисията, с които тя отказва да регистрира предложените ЕГИ.

Две от тези четири решения на Общия съд впоследствие са обжалвани пред Съда¹⁵. Тези дела пред Съда ще бъдат разгледани в съответната точка по-долу.

По останалите две дела (Minority SafePack и „Да спрем ТПТИ“)¹⁶ Комисията регистрира инициативите в изпълнение на решенията на Общия съд на ЕС, постановени през 2017 г., с първото от които¹⁷ Общият съд „[о]тменя решение на Комисията C(2013) 5969 окончателен от 13 септември 2013 г., с което е отхвърлено искането за регистрацията на предложението за европейска гражданска инициатива с наслов „Minority SafePack — one million signatures for diversity in Europe“, а с второто¹⁸ Общият съд съответно „[о]тменя Решение C(2014) 6501 окончателен на Комисията от 10 септември 2014 г., с което се отхвърля искането за регистрацията на предложението за европейска гражданска инициатива, озаглавена „Stop ТПТ“.

Относно двете по-скорошни дела – T-611/19 и T-789/19 практиката на Общия съд сочи следното.

¹⁴ Дела T-450/12, T-44/14, T-529/13 и T-361/14.

¹⁵ Дела C-589/15 P и C-420/16 P.

¹⁶ Дела T-646/13 и T-754/14.

¹⁷ Съответно решение от 12 септември 2017 г., Anagnostakis/Комисия, T-646/13, EU:C:2017:663.

¹⁸ Съответно решение от 10 май 2017 г., Efler и др./Комисия, T-754/14, EU:T:2017:323.

По дело T-611/19 Общият съд с решение¹⁹ отхвърля жалбата.

По дело T-789/19 Общият съд с решение²⁰ отменя Решение (ЕС) 2019/1567 на Комисията от 4 септември 2019 година относно предложената гражданска инициатива под надслов „Осигуряване на съответствие на общата търговска политика с Договорите на ЕС и с международното право“. Така Комисията отново е задължена да регистрира оспорваната по това дело ЕГИ. Това става с Решение за изпълнение на Комисията от 8.9.2021 година относно искането за регистрация на европейската гражданска инициатива под надслов „Осигуряване на съответствие на общата търговска политика с Договорите на ЕС и с международното право“ съгласно Регламент (ЕС) 2019/788 на Европейския парламент и на Съвета²¹. Така новата регистрация на тази ЕГИ вече е съгласно новия и действащ Регламент (ЕС) 2019/788, макар че първоначалният отказ на регистрация е съгласно Регламент (ЕС) № 211/2011.

Изводът от посоченото по-горе е, че от обжалваните досега 8 отказа на регистрация от Комисията на предложени ЕГИ три са успешни, а останалите пет са неуспешни.

По този начин три от получените първоначално отказ за регистрация от Комисията ЕГИ впоследствие, след решенията на Общия съд, са регистрирани от нея. Това са:

- STOP TTIP (Да спрем ТПТИ), отказана регистрация на 11.9.2014 г., регистрирана на 10.7.2017 г. и в крайна сметка оттеглена на 9.7.2018 г.,
- Minority SafePack – един милион подписа за многообразието в Европа, отказана регистрация на 16.9.2013 г., регистрирана на 3.4.2017 г., получила отговор инициатива на 14.1.2021 г.,
- Осигуряване на съответствие на общата търговска политика с Договорите на ЕС и с международното право, отказана регистрация на 4.9.2019 г., регистрирана на 8.9.2021 г., текущо събиране на подкрепа към септември 2022 г.

Видно от посоченото по-горе е, че към септември 2022 г. една от първоначално получените отказ на регистрация ЕГИ, а именно Minority

¹⁹ Решение от 9 юни 2021 г., Iniciativa „Derecho de la UE, derechos de las minorías y democratización de las instituciones españolas“/Комисия, T-611/19, EU:T:2021:340.

²⁰ Решение от 12 май 2021 г., Moerenhout и др./Комисия, T-789/19, EU:T:2021:260.

²¹ Брюксел, 8.9.2021 г., C(2021) 6607 final, https://parliament.bg/pub/ECD/4524941_BG_ACT_part1_v2.pdf

SafePack – един милион подписа за многообразието в Европа е приключила успешно целия жизнен цикъл на една ЕГИ съгласно правото на ЕС и така е една сред общо шестте успешни ЕГИ към септември 2022 г.²².

Дела пред Общия съд с искане за отмяна на регистрацията на ЕГИ

До септември 2022 г. пред Общия съд са заведени четири дела от държави членки срещу Комисията с идентично искане – отмяна на регистрацията на ЕГИ. Тук следва да се припомни, че регистрацията на една ЕГИ, която извършва Европейската комисия, съгласно правната уредба е един от ключовите етапи от жизнения цикъл на ЕГИ и се подчинява на изискванията на член 4 от Регламент (ЕС) № 211/2011 и член 6 от Регламент (ЕС) 2019/788.

Така по дело T-50/16 жалбоподателят Унгария иска от Общия съд да отмени решението на Европейската комисия, прието на 24 декември 2015 г., за регистрацията на европейската гражданска инициатива с наименованието „Wake Up Europe! Agir pour préserver le projet démocratique européen“²³.

Също така по дело T-391/17 жалбоподателят Румъния иска от Общия съд да отмени решението (ЕС) на Комисията от 29 март 2017 година относно предложението за Европейска гражданска инициатива с наслов „Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe“²⁴.

Освен това по дело T-306/18 жалбоподателят Унгария иска от Общия съд да отмени Решение (ЕС) 2018/262 на Комисията от 14 февруари 2018 година относно предложената гражданска инициатива, озаглавена „We are a welcoming Europe, let us help!“^{25,26}.

Накрая, по дело T-495/19 жалбоподателят Румъния моли Общия съд да отмени Решение (ЕС) 2019/721 на Комисията от 30 април 2019 г. относно предложение за гражданска инициатива, озаглавена „Политиката

²² Това са ЕГИ End the Cage Age (Край на клетките), Minority SafePack – един милион подписа за многообразието в Европа, Забрана на използването на глифозат и защита на хората и околната среда от токсични пестициди, Stop vivisection, Водата и санитарно-хигиенните условия са човешко право! Водата е обществено благо, а не стока! и Един от нас.

²³ Wake up Europe! Да действаме, за да съхраним европейския демократичен проект, регистрационен номер в Комисията: ECI(2015)000005.

²⁴ Minority SafePack – един милион подписа за многообразието в Европа, регистрационен номер: ECI(2017)000004.

²⁵ ОВ L 49, 2018 г., с. 64.

²⁶ Ние сме гостоприемна Европа, искаме да помогнем!, регистрационен номер: ECI(2018)000001.

на сближаване в полза на равенството между регионите и на устойчивостта на регионалните култури^{27,28}.

Какъв е изходът от тези производства?

По първото от споменатите дела с Определение на Общия съд от 21 октомври 2016 г. председателят на втори състав разпорежда делото да бъде заличено от регистъра.

По второто дело от споменатите по-горе (Т-391/17) Общият съд с решение²⁹ отхвърля жалбата на Румъния. По това дело има две обжалвания на решението на Общия съд пред Съда³⁰.

И третото от споменатите по-горе дела от тази група (Т-306/18) отново приключва със заличаване, по-конкретно по силата на Определение на Общия съд от 20 септември 2019 г., с което председателят на втори състав разпорежда делото да бъде заличено от регистъра.

По последното от споменатите в тази група дела (Т-495/19) Общият съд с решение³¹ отхвърля жалбата на Румъния. И по това дело има обжалване на решението на Общия съд пред Съда³².

Дела пред Общия съд във връзка с успешни ЕГИ

В тази група попадат дела пред Общия съд, които не са свързани с етапа на регистрацията на ЕГИ от Комисията, а засягат други аспекти във връзка с живота на ЕГИ.

Така по дело Т-561/14 с жалба, подадена на 25 юли 2014 г., жалбоподателите искат от Общия съд да отмени Съобщение на Комисията СОМ(2014)355 от 28 май 2014 г. относно европейската инициатива „Uno di noi“ (Един от нас). С решение³³ Общият съд отхвърля жалбата. Това е поредното дело, решението по което е обжалвано пред Съда³⁴.

За изчерпателност на изложението в тази група следва да се спомене още едно дело, а именно дело Т-125/18. С жалба, подадена на 28 февруари 2018 г., жалбоподателят иска от Общия съд да отмени Регламент за

²⁷ ОВ L 122, 2019 г., с. 55.

²⁸ Регистрационен номер: ЕС(2019)000007.

²⁹ Решение от 24 септември 2019 г., Румъния/Комисия, Т-391/17, ЕУ:Т:2019:672.

³⁰ Жалба: дело пред Съда С-899/19 Р и жалба: дело пред Съда С-717/17 Р(І).

³¹ Решение от 10 ноември 2011 г., Румъния/Комисия, Т-495/19, ЕУ:Т:2021:781.

³² Жалба: дело пред Съда С-54/22 Р.

³³ Решение от 23 април 2018 г., One of Us и др./Комисия, Т-561/14, ЕУ:Т:2018:210.

³⁴ Жалба: дело пред Съда С-418/18 Р.

изпълнение (ЕС) 2017/2324 на Комисията от 12 декември 2017 година, публикуван в Официален вестник на Европейския съюз от 15 декември 2017 г., за подновяване на одобрението на активното вещество глифозат в съответствие с Регламент (ЕО) № 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета относно пускането на пазара на продукти за растителна защита и за изменение на приложението към Регламент за изпълнение (ЕС) № 540/2011. В определението³⁵ си по това дело Общият съд се позовава на една от успешните ЕГИ, а именно „Забрана на използването на глифозат и защита на хората и околната среда от токсични пестициди“:

„На 6 октомври 2017 г. Комисията официално получава европейска гражданска инициатива, една от трите цели на която се отнася конкретно до глифозата, с проверени подписи от най-малко един милион европейски граждани от най-малко седем държави членки.

На 23 октомври 2017 г. Комисията отговаря на европейската гражданска инициатива, като посочва, че „[п]о отношение на първата цел, а именно забрана на хербицидите въз основата на глифозат, [...] смята, че няма основания от научно или правно естество за забрана на глифозата, и не възнамерява да прави законодателно предложение в този смисъл“. Тя посочва още, че „[п]о-конкретно, научните доказателства не позволяват да се заключи, че глифозатът може да предизвика рак“ и че „[п]оради това взетото [...] решение за подновяване на одобрението на глифозата (за срок от пет години) е напълно обосновано“³⁶.

1.1. Практика на Съда във връзка с европейската гражданска инициатива

Съгласно действащата към септември 2022 г. правна уредба Съдът може да бъде сезиран с жалби срещу решенията и определенията на Общия съд, но само по правни въпроси³⁷. Ако жалбата е допустима и основателна, Съдът отменя решението на Общия съд. Съдът може да реши делото по същество, ако стадият на производството го позволява. В противен случай той следва да върне делото на Общия съд, който е

³⁵ Определение от 14 февруари 2019 г., Associazione GranoSalus/Комисия, T-125/18, EU:T:2019:92.

³⁶ Определение от 14 февруари 2019 г., Associazione GranoSalus/Комисия, T-125/18, EU:T:2019:92, т. 24 и 25.

³⁷ Член 256 от ДФЕС (предишен член 225 от ДЕО) „1. [...] Решенията на Общия съд по силата на настоящия параграф подлежат на обжалване само по правни въпроси пред Съда, съгласно предвидените в Статута условия и ограничения“. Консолидиран текст на Договора за функционирането на Европейския съюз, ОВ С 202, 7.6.2016 г., с. 47.

обвързан от решението на Съда в производството по обжалване. Към септември 2022 г. делата пред Съда във връзка с ЕГИ могат да бъдат обособени в три групи:

- Жалби пред Съда срещу актове на Общия съд, с които се отказва да се уважи искане за отмяна на Решения на Комисията за отказ на регистрацията,
- Жалби пред Съда срещу актове на Общия съд, с които се отхвърлят жалби на държавни членки срещу регистрацията от Комисията на ЕГИ,
- Жалби пред Съда срещу актове на Общия съд, с които се отхвърлят жалби срещу актове на Комисията във връзка с успешни ЕГИ.

Всяка от тези групи дела се разглежда в последващото изложение.

Жалби пред Съда срещу актове на Общия съд, с които се отказва да се уважи искане за отмяна на Решения на Комисията за отказ на регистрацията

С жалба, подадена на 13 ноември 2015 г. (дело С-589/15) срещу решението, постановено от Общия съд на 30 септември 2015 г. по дело Т-450/12, жалбоподателят иска да се отмени изцяло решението, постановено по дело Т-450/12 по жалбата от 11 октомври 2012 г. срещу решението на Европейската комисия от 6 септември 2012 година, с което е отхвърлено искането за регистрацията на европейската гражданска инициатива „Един милион подписи за солидарна Европа“.

В заключението³⁸ си по дело С-589/15 генералният адвокат Р. Mengozzi отбелязва, че „[т]ова дело за първи път дава на Съда повод да разгледа правния режим на гражданската инициатива“.

На 12 септември 2017 г. Съдът отхвърля жалбата по това дело и потвърждава решението на Общия съд, както и решението на Комисията да откаже регистрацията на предложената инициатива³⁹.

В основата на дело С-420/16 Р е жалба, подадена на 28 юли 2016 г. срещу решението, постановено от Общия съд на 10 май 2016 г. по дело Т-529/13. Жалбоподателите искат от Съда да отмени решението на Общия

³⁸ Заключение на генералния адвокат Р. Mengozzi от 7 март 2017 г., Anagnostakis/Комисия, С-589/15 Р, EU:C:2017:175.

³⁹ Решение от 12 септември 2017 г., Anagnostakis/Комисия, С-589/15 Р, EU:C:2017:663.

съд, постановено на 10 май 2016 г. по дело T-529/13⁴⁰, и на основание 61 от Статута на Съда на Европейския съюз, като главно искане, да отмени Решение С (2013) 4975 окончателен на Европейската комисия от 25 юли 2013 г., с което е отказана регистрацията на спорното предложение и чиято отмяна искат жалбоподателите с първоначалната си жалба, и да постанови окончателно решение по спора.

С решението⁴¹ си Съдът уважава жалбата, като отменя решение на Общия съд на Европейския съюз от 10 май 2016 г., Izsák и Dabis/Комисия (T-529/13, EU:T:2016:282) и отменя Решение С (2013) 4975 окончателен на Комисията от 25 юли 2013 година относно искането за регистрация на европейската гражданска инициатива „Политика на сближаване за равенството на регионите и запазването на регионалните култури“. Така ЕГИ, чиято регистрация е отказана първоначално от Комисията на 26.7.2013 г., отново е регистрирана от Комисията на 7 май 2019 г., като към септември 2022 г. актуалният ѝ статус е текуща проверка (16.7.2021 г.).

Жалби пред Съда срещу актове на Общия съд, с които се отхвърлят жалби на държави членки срещу регистрацията от Комисията на ЕГИ

По дело пред Общия съд T-391/17 се внесени две жалби пред Съда.

Първата жалба е във връзка с встъпване по дело T-391/17 (дело С-899/19 Р). Тази жалба е отхвърлена от Съда с определение на заместник-председателя на Съда от 5 септември 2018 г.⁴²

С втората си жалба (дело С-54/22 Р), подадена на 27 януари 2022 г. от Румъния, срещу решението, постановено от Общия съд (десети състав) на 10 ноември 2021 г. по дело T-495/19, Румъния/Комисия, жалбоподателят Румъния моли Съда да обяви жалбата за допустима, да отмени решението на Общия съд по дело T-495/19 в частта му относно разглеждането на основанието, свързано с нарушението на член 4, параграф 2, буква б) от Регламент № 211/2011, и да се произнесе по дело T-495/19, като уважи

⁴⁰ С което Общият съд отхвърля жалбата им за отмяна на Решение С(2013) 4975 окончателен на Комисията от 25 юли 2013 година относно искането за регистрация на европейската гражданска инициатива „Политика на сближаване за равенството на регионите и запазването на регионалните култури“, внесено в Комисията на 18 юни 2013 г.

⁴¹ Решение от 7 март 2019 г., Izsák и Dabis/Комисия, С-420/16 Р, EU:C:2019:177.

⁴² Определение от 5 септември 2018 г., Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe/Румъния и Комисия, С-717/17 Р(1), EU:C:2018:691.

искането за отмяна на Решение (ЕС) 2019/721 на Комисията. Това производство все още е висящо пред Съда към септември 2022 г.

Жалби пред Съда срещу актове на Общия съд, с които се отхвърлят жалби срещу актове на Комисията във връзка с успешни ЕГИ

По дело С-418/18 Р с жалба, подадена на 26 юни 2018 г. от European Citizens' Initiative One of Us срещу решението на Общия съд по дело Т-561/14, жалбоподателят моли Съда да отмени решението на Общия съд от 23 април 2018 г. по дело Т-561/14 и да отмени Съобщение СОМ(2014) 355 окончателен на Комисията от 28 май 2014 г.

Както отбелязва в заключението си по дело С-418/18 Р⁴³ генералният адвокат М. Bobek, „[н]овостта на настоящия случай се дължи на факта, че това е първото дело пред този съд във връзка с последващите действия на Комисията в случай на „успешна ЕГИ“ (в смисъл на достигнала изискуемия праг). Действително „Един от нас“ е една от само четири ЕГИ, които към настоящия момент са успели да съберат необходимия брой подписи⁴⁴“.

По това дело С-418/18 Р Съдът се произнася с решение⁴⁵ на своя голям състав, което свидетелства за особената сложност или значимост на разглежданото дело⁴⁶. С решението си Съдът отхвърля жалбата и остава в сила първоначалното решение на Общия съд по дело Т-561/14.

Заключение

От направения по-горе преглед на досегашната практика на Съда на ЕС във връзка с ЕГИ може да се направи извод, че въпроси, породени от практиката на ЕГИ през последните десет години, присъстват трайно в дневния ред на въпросите, с които е сезиран Съдът на ЕС. Може да се обобщи, че в резултат на практиката си Съдът на ЕС оказва все по-зна-

⁴³ Заключение на генералния адвокат М. Bobek от 29 юли 2019 г., Puppinck и др./Комисия, С-418/18 Р, EU:C:2019:640.

⁴⁴ Останалите три успешни ЕГИ към [2019 г.] са: Right2Water, Stop vivisection и Ban glyphosate.

⁴⁵ Решение от 19 декември 2019 г., Puppinck и др./Комисия, С-418/18 Р, EU:C:2019:1113.

⁴⁶ Съгласно член 16 от Статута на Съда на ЕС „Големият състав се състои от петнадесет съдии“. Съгласно член 60, параграф 1 от Процедурния правилник на Съда „Съдът разпределя всяко образувано пред него дело на съставите от петима или от трима съдии, освен ако сложността или значението на делото, или особени обстоятелства не изискват то да бъде разпределено на голям състав“.

чимо влияние върху развитието на този инструмент на пряка демокрация на равнище ЕС. Бъдещото развитие на тази съдебна практика ще има все по-осезаемо значение при преценката относно успеха на тези инициативи в рамките на ЕС.

Приложение

**Отказани искания за регистрация на ЕГИ,
които впоследствие са регистрирани от Комисията
след успешно обжалване пред Съда на ЕС**

№	Наименование на ЕГИ	Настоящ статус
1.	STOP TTIP (Да спрем ТПТИ)	Отказана регистрация 11.9.2014 г., регистрирана 10.7.2017 г., оттеглена 9.7.2018 г.
2.	Minority SafePack – един милион подписа за многообразието в Европа	Отказана регистрация 16.9.2013 г., регистрирана 3.4.2017 г., получила отговор инициатива 14.1.2021 г.
3.	Осигуряване на съответствие на общата търговска политика с Договорите на ЕС и с международното право	Отказана регистрация 4.9.2019 г., регистрирана на 8.9.2021 г., текущо събиране на подкрепа към септември 2022 г.